

KRONIKA WYDARZEŃ (GRUDZIEŃ 2011 R. – MARZEC 2012 R.)

KUBA – KOLEJNE REFORMY RZĄDU RAULA CASTRO

W początkach grudnia rząd Kuby złagodził obostrzenia, obowiązujące obywateli kubańskich od lat 90. XX w., dotyczące podróżowania po terytorium Kuby. Dotychczas osoby, które nie mogły legalnie uzasadnić konieczności pobytu w stolicy, mogły być z miasta wydalone i dodatkowo ukarane grzywną. Dzięki nowemu przepisowi, Kubańscy, których bliscy krewni mieszkają w Hawanie nie muszą już starać się o zezwolenie władz na przyjazd i pobyt w stolicy.

Złagodzenie obostrzeń w podróżowaniu to kolejny przepis poddawany w ostatnim czasie liberalizacji przez rząd Raula Castro. Seria reform, wprowadzanych w ostatnich latach na Kubie, ma na celu pobudzenie gospodarki poprzez rozszerzenie sfery działalności sektora prywatnego. Parę miesięcy wcześniej zniesiono ograniczenia w sprzedaży samochodów oraz zezwolono na obrót nieruchomościami.

Z kolei pod koniec miesiąca, rząd kubański zapowiedział amnestię (ze względów humanitarnych), która objąć miała prawie 3 tysiące więźniów. Obserwatorzy polityczni łączą tę zapowiedź z zapowiedzianą na marzec 2012 r. wizytą papieża Benedykta XVI na wyspie.

Na grudniowym posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego Kuby, prezydent Raul Castro zapowiedział również (już po raz drugi) stopniowe łagodzenie ograniczeń w podróżowaniu Kubańczyków za granicę. Pierwszym krokiem miałyby być zniesienie obowiązku uzyskania Zezwolenia na Wyjazd Zagraniczny – PVE (Permiso de Viaje al Exterior), zwanej potocznie *Carta blanca* (Biała karta), niezwykle kosztownego (150 USD) dla przeciętnego obywatela.

Kolejnym punktem programu proponowanego przez rząd jest rozszerzenie prywatyzacji małych przedsiębiorstw oraz sektora usług. W roku 2010 odsetek pracowników sektora prywatnego wynosił 15%, w ciągu najbliższych czterech lat ma on wzrosnąć do 40% ogółu zatrudnionych. Już od 1 stycznia 2012 r. pracownicy niektórych zakładów państwowych, a także osoby świadczące usługi m.in. fotograficzne, szewskie, czy naprawy sprzętu AGD będą mogły dzierżawić nieruchomości, niezbędne do wykonywania ich pracy.

BRAZYLIA – TRAGICZNE W SKUTKACH POWODZIE

W pierwszej połowie stycznia Brazylię nawiedziły gwałtowne, długotrwałe opady deszczu, które podniosły stan wód w rzekach ponad stan alarmowy (fala powodziowa, wdzierająca się na ląd, przekraczała niekiedy dwa metry wysokości) i spowodowały zatopienie olbrzymich połaci terenów w stanach Rio de Janeiro, Minas Gerais i Espírito Santo, zmuszając tamtejszą ludność do opuszczenia domów. Ocenia się, że w znacznym stopniu zniszczonych zostało 147 miast, a w 87 władze zmuszone były wprowadzić stan wyjątkowy. Zantowano również ofiary śmiertelne, a liczbę bezpośrednio poszkodowanych ocenia się na 10 000 osób. Prezydent Brazylii Dilma Rousseff zwołała nadzwyczajną sesję Kongresu.

KRONIKA

---

czajne posiedzenie rządu, na którym podjęto decyzję o szeroko zakrojonej pomocy (jej wartość wyniosła 180 000 euro) obszarom dotkniętym klęską żywiołową. Ewakuacja ludności z zagrożonych miejscowości utrudniał dodatkowo opór samych zainteresowanych przed opuszczeniem swoich domów z obawy przed szabrownikami.

REGION – WIZYTA PREZYDENTA IRANU MAHMUDA AHMADINEŻADA

8 stycznia br. prezydent Islamskiej Republiki Iranu Mahmud Ahmadineżad rozpoczął podróż po czterech państwach Ameryki Łacińskiej. Wśród państw, które odwiedził prezydent Ahmadineżad znalazły się: Wenezuela (9 stycznia prezydent Iranu spotkał się z Hugonem Chavezem), Nikaragua (10 stycznia wziął udział w zaprzysiężeniu prezydenta-elekta Daniela Ortegi), Kuba (11 stycznia – przyjęty został przez Raula Castro), oraz Ekwador (12 stycznia miało miejsca spotkanie z Rafaellem Correa). Wszystkie te państwa są członkami stowarzyszenia integracyjnego Boliwariański Sojusz Ameryk (ALBA).

Celem wizyty było wzmocnienie współpracy politycznej i gospodarczej Iranu z tym regionem świata, ale pozostałe kraje latynoamerykańskie, na wyraźne wezwanie rządu Stanów Zjednoczonych, nie zdecydowały się przyjąć szefa państwa, którego potencjał zbrojeniowy, a zwłaszcza rozwijany program atomowy spotkał się z ostrymi reakcjami USA i Unii Europejskiej.

NIKARAGUA – ZAPRZYSIĘŻENIE PREZYDENTA-ELEKTA DANIELA ORTEGI

10 stycznia w Managui, stolicy Nikaragui odbyło się uroczyste zaprzysiężenie Daniela Ortegi na kolejną pięcioletnią kadencję prezydenta państwa. W uroczystościach udział wzięli prezydenci honorowych gości obecni byli m.in. prezydent Wenezueli Hugo Chavez, prezydent Gwatemali Álvaro Colom oraz prezydent Iranu Mahmud Ahmadineżad. 66-letni Daniel Ortega, rozpoczynający trzecią już kadencję prezydencką (poprzednie miały miejsce w latach 1985-1990 oraz 2007-2012), wygrał listopadowe wybory zdobywając 66% głosów, a jego ugrupowanie Sandinistowski Front Wyzwolenia Narodowego (FSLN) zdobyło większość mandatów w parlamencie. Daniel Ortega doszedł po raz pierwszy do władzy w wyniku rewolucji, która obaliła w 1979 r. dyktatora Anastasio Somozę. W latach 1979-85 był członkiem Junty Odbudowy Narodowej. W ubiegłorocznych wyborach prezydenckich mógł wziąć udział, dzięki kontrowersyjnej i mocno krytykowanej przez opozycję, decyzji, kontrolowanego przez zwolenników Ortegi Sądu Najwyższego, który zniósł ograniczenie liczby sprawowanych kadencji prezydenckich.

Nikaragua, mimo wydatnej pomocy finansowej ze strony Wenezueli, pozostaje jednym z biedniejszych krajów w regionie.

GWATEMALA – ZAPRZYSIĘŻENIE PREZYDENTA ELEKTA OTTONA PEREZA MOLINY

14 stycznia odbyła się uroczystość zaprzysiężenia prezydenta-elekta, generała w stanie spoczynku Ottona Pereza Moliny. Udział w niej wzięło niemal sto delegacji zagranicznych. Prezydent Perez Molina zwyciężył w listopadowych wyborach z ramienia prawicowej Partii Patriotycznej (PP), której był założycielem. Jest pierwszym woj-

skowym, który objął stanowisko prezydenta od czasu przywrócenia demokracji w kraju 1986 r. i zakończenia 36-letniej wojny domowej w 1996 r.

Podczas inauguracyjnego przemówienia prezydent Pérez Molina podkreślał, że priorytetem jego rządu stanie się walka z ubóstwem i przestępczością zorganizowaną, a zwłaszcza z narkohandlem. Jako były wojskowy prezydent Pérez Molina zamierza zaangażować armię w walkę z narkohandlem. Żołnierze mają zastąpić w tych działaniach policję oskarżaną o związki z kartelami narkotykowymi.

WENEZUELA – ZAMKNIĘCIE KONSULATU W MIAMI

W połowie stycznia prezydent Hugo Chávez podjął decyzję o zamknięciu Konsulatu Wenezueli w Miami na Florydzie, jako sankcji za wydalenie przez władze amerykańskie szefa tej placówki dyplomatycznej, konsul Livii Acosty Noguery. Pani konsul została uznana przez Departament Stanu USA na *persona non grata*, po tym jak wyszło na jaw, że w trakcie pełnienia swej misji dyplomatycznej w Meksyku na stanowisku attaché kulturalnego prowadziła rozmowy z hakerami meksykańskimi na temat ataku cybernetycznego na strony Białego Domu, FBI, Pentagonu i elektrowni nuklearnych.

BOLIWIA – OGŁOSZENIE SKŁADU NOWEGO RZĄDU

23 stycznia prezydent Boliwii Evo Morales wymienił jedenastu spośród dwudziestu jeden ministrów. Do najważniejszych zmian należy zastąpienie dotychczasowego ministra paliw płynnych przez Juana Jose Sosę Soruco, byłego wiceprezydenta boliwijskiego narodowego koncernu paliwowego YPBF. Z kolei były prefekt, żyjącego z górnictwa departamentu Potosi, Mario Virreira Iporre przejął tekę ministra górnictwa i metalurgii.

Celem zmian w kluczowych dla gospodarki Boliwii ministerstwach była chęć poprawienia wizerunku rządu, którego notowania od 2011 roku bardzo spadły. Protesty społeczne, do jakich doszło parę miesięcy temu, wymusiły na prezydencie wstrzymanie podwyżek cen paliw i podkreślenie konieczności, zapowiadanego w programie wyborczym, zapewnienia państwu zrównoważonego rozwoju. Ponadto Evo Morales zapowiedział realizację wielkich projektów inwestycyjnych, takich jak budowa zakładów przemysłowych i hydroelektrowni oraz optymalizacja eksploatacji złóż naturalnych.

MEKSYK – JOSEFINA VÁZQUEZ MOTA KANDYDATKĄ PAN DO PREZYDENTURY

Była minister edukacji, Josefina Vazquez Mota, przedstawicielka prawicowej Partii Akcji Narodowej (PAN), zwolenniczka twardej polityki względem karteli narkotykowych pokonała w partyjnych prawyborach 44-letniego ministra finansów Ernesto Cordero (55% do 38% głosów), uważanego za polityka z kręgu obecnego prezydenta Felipe Calderona.

W wyborach, przewidzianych na 1 lipca 2012 r., Josefina Vázquez Mota zmierzy się z gubernatorem stanu Meksyk Enrique Peñą Nieto – kandydatem Partii Rewolucyjno-Institucjonalnej (PRI) oraz wielkim przegrany sprzed sześciu lat – Andresem Manuelem Lopezem Obradorem, reprezentantem lewicowej Partii Akcji Demokratycznej (PRD). Pierwsze sondaże opinii publicznej wskazują na przewagę kandydata PRI (36%)

KRONIKA

Enrique Peña Nieto, zaś jego oponenti Josefina Vázquez Mota i Andrés Manuel López Obrador mogą liczyć odpowiednio na 26% i 18% głosów.

Głównym tematem kampanii wyborczej, poza walką z przestępczością zorganizowaną, będą reformy gospodarcze, a wśród nich także kwestia prywatyzacji państwowego przedsiębiorstwa naftowego PEMEX oraz wzmocnienie roli Meksyku na arenie międzynarodowej.

ARGENTYNA – MEDIACJE ONZ W SPRAWIE FALKLANDÓW/MALWIN

W początkach lutego, w związku z brytyjskimi działaniami militarnymi w regionie archipelagu, prezydent Argentyny Christina Fernández de Kirchner zapowiedziała, że Argentyna przedstawi sprawę wojskowej obecności Wielkiej Brytanii w regionie na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ, a także złoży skargę do Rady Bezpieczeństwa ONZ. W związku z tym, przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego ONZ Nassir Abdlasis al-Nasser zaproponował mediację między Argentyną a Wielką Brytanią. Brytyjski ambasador przy ONZ Mark Lyall Grant oświadczył, że Wielka Brytania podejmie dwustronne rozmowy z Argentyną na temat Falklandów/Malwin, wyłączając jednak kwestie ich suwerenności. Mimo upływu trzydziestu lat od argentyńsko-brytyjskiej wojny o wyspy, konflikt trwa nadal.

PERU – FLORINDO E. FLORES, PRZYWÓDCA „ŚWIETLISTEGO SZLAKU” SCHWYTANY

12 lutego przywódca terrorystycznej organizacji „Świetlisty Szlak” (Sendero Luminoso) – Florindo Eleuterio Flores, o pseudonimie „Artemio”, został raniony w strzelaninie, jaka wywiązała się między rządowym oddziałem wojska a grupą narkohandlarzy, które przywoził. Do potyczki doszło w dolinie Alto Huallaga, będącej ważnym ośrodkiem uprawy koki w Peru. Ranny Artemio, którego przez wiele lat bezskutecznie (pomimo nagrody w wysokości pięciu mln USD, wyznaczonej przez rząd Stanów Zjednoczonych za pomoc w schwytaniu) próbowała pojmać peruwiańska policja antynarkotykowa, został przewieziony do stolicy kraju, Limy, gdzie został przesłuchany i poddany leczeniu.

HAITI – DYMISJA PREMIERA GARRY’EGO CONILLE’A

W ostatnim tygodniu lutego szef rządu Haiti Garry Conille, po zaledwie pięciu miesiącach urzędowania podał się do dymisji. Przyczyną tej decyzji były konflikty polityczne i różnice zdań między premierem a prezydentem Michelelem Martellym dotyczące, między innymi, decyzji premiera o wszczęciu śledztwa w sprawie kontraktów publicznych podpisanych przez poprzednie władze. Dymisja premiera oznacza kryzys polityczny, który może skutkować, podobnie jak w roku ubiegłym, przedłużającym się, ze względu na brak aprobaty ze strony różnych sił politycznych, reprezentowanych w parlamencie, procesem formowania rządu.

Prezydent Martelly na stanowisko premiera rządu zaproponował 39-letniego ministra spraw zagranicznych Laurenta Lamothe’a, absolwenta nauk politycznych i zarządzania, który w znacznym stopniu sfinansował kampanię wyborczą prezydenta. Parlament ma podjąć ostateczną decyzję w początkach kwietnia.

EKWADOR-PERU – V BILATERALNE SPOTKANIE NA SZCZYCIE

Pod koniec lutego, w peruwiańskim mieście Chiclayo, położonym niespełna 800 kilometrów na północ od Limy, doszło do V Bilateralnego Spotkania na Szczycie przedstawicieli rządu Ekwadoru i Peru z prezydentem Ekwadoru Rafaelem Correa i prezydentem Peru Ollantą Humalą na czele. Głównym tematem obrad były problemy społeczne – głównie walka z ubóstwem, przeciwdziałanie niedożywieniu dzieci i usprawnienie działania służb socjalnych po obu stronach granicy.

Podczas szczytu omawiano również kwestie związane z odpowiedzialnym pozyskiwaniem zasobów naturalnych, opieką medyczną w strefie nadgranicznej, a także z ochroną środowiska naturalnego i wymianą kulturalną. Efektem spotkania było podpisanie szesnastu umów bilateralnych dotyczących wspomnianych wyżej dziedzin.

MEKSYK – TRZĘSIENIE ZIEMI

20 marca meksykański stan Guerrero, w pobliżu słynnego, nadpacyficznego kurortu – Acapulco, nawiedziło trzęsienie ziemi o sile 7,8 stopnia w skali Richtera. Wstrząsy odczuwalne były w promieniu około 200 km od ogniska wstrząsów, które znajdowało się na głębokości 18 km. Zanotowano również trzy fale wstrząsów wtórnych. Szczęśliwie nie było doniesień o ofiarach śmiertelnych, choć około 500 budynków mieszkalnych w stanie Guerrero uległo uszkodzeniu, a międzynarodowe lotnisko w stolicy Meksyku zostało zamknięte na kilka godzin.

MEKSYK/KUBA – WIZYTA PAPIEŻA BENEDYKTA XVI

22 marca papież Benedykt XVI rozpoczął oficjalną trzydniową wizytę w Meksyku. Pierwszym miastem na trasie papieskiej pielgrzymki było 180-tysięczne Guanajuato, gdzie na mszy zgromadziło się około 300 000 wiernych. Głównym tematem homilii, przeznaczonych przede wszystkim do młodych ludzi, był problem przemocy, kultu pieniądza i narkohandlu. Drugiego dnia pobytu papież Benedykt XVI został przyjęty na krótkiej, kurtuazyjnej wizycie przez prezydenta kraju Felipe Calderona, a następnie spotkał się z licznie przybyłymi z tej okazji dziećmi. Trzeciego i ostatniego dnia pielgrzymki papież udał się do León, gdzie w obecności 250 kardynałów i biskupów z krajów Ameryki Łacińskiej i Karaibów odprawił mszę u stóp wielkiej figury Chrystusa Króla – pomnika upamiętniającego antyrządowe powstanie *cristeros* w latach 1926-29. Na trasie pielgrzymki Benedykta XVI zabrakło, położonej na wysokości ponad 2 000 m n.p.m., stolicy Meksyku – zdecydowały o tym względy zdrowotne.

Z lotniska w Guanajuato Benedykt XVI udał się do Santiago de Cuba – drugiego co do wielkości miast Kuby, położonego we wschodniej części wyspy, gdzie powitany został przez prezydenta Kuby Raula Castro.

27 marca papież odwiedził bazylikę w El Cobre, gdzie znajduje się, czczona przez wiernych od 400 lat, figurka Matki Bożej Miłosiernej – patronki wyspy, a następnie udał się do Hawany, gdzie jeszcze tego samego dnia spotkał się, w Pałacu Rewolucji, z prezydentem Kuby – Raulem Castro. Następnego dnia rano Benedykt XVI odprawił mszę na Placu Rewolucji w Hawanie. Po południu, przed wylotem do Europy, Benedykt XVI odbył w siedzibie Nuncjatury Apostolskiej w Hawanie 30-minutową roz-

KRONIKA

---

mowę z byłym przywódcą Kuby, Fidelem Castro. Zgodnie z informacją rzecznika Watykanu, Federico Lombardiego, spotkanie przebiegło w serdecznej atmosferze.

Była to druga, po pielgrzymce Jana Pawła II w 1998 r., wizyta papieska na wyspie. Zgodnie z wcześniejszym oświadczeniem Watykanu: „Kuba to kraj, który bardzo pragnął zobaczyć papieża i który nigdy nie zapomniał historycznej podróży Jana Pawła II, gdzie Kościół oraz cały naród żyją w ważnym okresie swej historii”. Natychmiastowym (wprawdzie jednorazowym, bo obowiązującym tylko w bieżącym roku) efektem wizyty stało się ustanowienie Wielkiego Piątku dniem świątecznym, o co zabiegał już wcześniej Jan Paweł II. Dla Benedykta XVI była to druga podróż do Ameryki Łacińskiej – pierwszą odbył w roku 2007 do Brazylii.

Dział opracowała: *Beata BEREZA*